EVROPSKÁ
KOMISE

V Bruselu dne 12.12.2018
COM(2018) 815 final

ZPRÁVA KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU A RADĚ

Konečná zpráva

podle článku 4 rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady č. 562/2014/EU ze dne 15. května 2014 o účasti Evropské unie na zvýšení základního kapitálu Evropského investičního fondu

1. ÚVOD

Tato konečná zpráva podle článku 4 rozhodnutí č. 562/2014/EU[1] hodnotí, jak se zvýšením základního kapitálu Evropského investičního fondu (dále jen „EIF“) podařilo posílit podporu činností, jež doplňují opatření přijímaná členskými státy ve prospěch podniků, především malých a středních podniků, z prostředků EIF. Navazuje na průběžnou zprávu ze dne 19. prosince 2016[2], podle níž zvýšení kapitálu, které v uvedené době dosud nebylo zcela finalizováno, již vedlo k navýšení objemu financování poskytovaného malým a středním podnikům a společnostem se střední tržní kapitalizací.

1.1 EIF

a) Struktura a navyšování kapitálu

EIF zřídily v roce 1994[3] Evropská investiční banka (EIB), Evropské společenství (nyní Evropská unie, EU) zastoupené Evropskou komisí (dále jen „Komise“) a veřejné a soukromé finanční instituce, a to se schváleným kapitálem ve výši dvou miliard ECU (nyní EUR), který byl splacen v rozsahu 20 %. V roce 2007 byl schválený kapitál zvýšen na 3 miliardy EUR. Komise na platbu použila dividendy EIF obdržené v letech 2007 až 2010 a zbývající část uhradila z rozpočtu EU, což umožnilo zachovat 30% akciový podíl EU.

Druhé zvýšení kapitálu schválila valná hromada akcionářů EIF dne 27. května 2014. Schválený kapitál EIF tím vzrostl na 4,5 miliardy EUR. Návrh Komise na použití dividend přijatých EU k upsání nových akcií nebyl podpořen, v rozpočtu EU však bylo na období 2014–2017 vyčleněno až 178 milionů EUR určených k upsání až 450 nových akcií. V důsledku zvýšení hodnoty akcií tato částka stačila pouze k upsání 437 nových akcií pro EU[4], což vedlo k mírnému rozředění účasti Evropské unie v EIF. V současné době EIB drží 2 642 (58,7 %), EU 1 337 (29,7 %) a 32 finančních institucí celkem 521 (11,6 %) akcií EIF.

Zvýšení kapitálu v roce 2014 sledovalo tyto hlavní cíle:

1) rozvinout trhy úvěrů malým a středním podnikům, a diverzifikovat tak pro banky a leasingové společnosti, jichž tyto podniky využívají, zdroje likvidity;
2) rozšířit přístup malých a středních podniků k financování a za tímto účelem v reakci na žádost Evropské rady zvýšit jedinečnou schopnost EIF poskytovat úvěrové posílení;
3) podpořit růst EIF jakožto hlavního investora na trhu rizikového a růstového kapitálu;
4) posílit úlohu EIF v oblasti mikrofinancování a investic se sociálním dopadem, což fondu umožní nabýt jako jednomu z prvních investorů kapitálové účasti v nových sociálních podnicích a finančních institucích;
5) prostřednictvím spoluinvestování umožnit sdílení rizik při plnění mandátů EIF;

[1] Rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady č. 562/2014/EU ze dne 15. května 2014 o účasti Evropské unie na zvýšení základního kapitálu Evropského investičního fondu (Úř. věst. L 156, 24.5.2014, s. 1).
[2] Zpráva Komise Evropskému parlamentu a Radě. Průběžná zpráva o účasti Evropské unie na zvýšení kapitálu Evropského investičního fondu a o souvisejícím zvýšení podpory činností ve prospěch podniků, především malých a středních, z prostředků uvedeného fondu podle článku 4 rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady č. 562/2014/EU ze dne 15. května 2014 o účasti Evropské unie na zvýšení základního kapitálu Evropského investičního fondu, COM/2016/0795 final.
[3] Rozhodnutí Rady 94/375/ES ze dne 6. června 1994 o členství Společenství v Evropském investičním fondu (Úř. věst. L 173, 7.7.1994, s. 12).
[4] 437 nových akcií bylo nakoupeno za 177 895 462,23 EUR (průměrná cena za akcii činila 408 199,52 EUR).

6) prostřednictvím nového kapitálového vkladu a prokázání vyššího politického významu fondu podpořit rating AAA fondu.

b) Operace

EIF je složkou skupiny EIB, jež se zabývá rizikovým kapitálem a podporuje tak financování evropských malých a středních podniků. Ve spolupráci s Komisí koncipuje, vyvíjí a uplatňuje rizikový a růstový kapitál, záruky a nástroje mikrofinancování, jež jsou zacíleny na malé a střední podniky a společnosti se střední tržní kapitalizací, aby v Evropě podnítil další investice a zvýšil aktivační účinek rozpočtových zdrojů EU a příspěvků od členských států. Opírá se přitom o tržní finanční nástroje (sekuritizace, diverzifikované dluhové fondy atd.). EIF napomáhá dosáhnout cílů EU, mezi něž patří podporovat inovace, výzkum a vývoj, podnikání, růst a zaměstnanost a inkluzivní financování, cestou nabízení finančních produktů finančním zprostředkovatelům.

EIF působí v členských státech EU, kandidátských a potenciálních kandidátských zemích a v zemích Evropského sdružení volného obchodu. V současné době spravuje více než 122 mandátů, a to zejména v zastoupení Komise a EIB. Tyto mandáty zahrnují kapitálové investice a záruky nebo (v omezeném rozsahu) financované nástroje. EIF rovněž plní mandáty od členských států a orgánů, jež spravují zdroje v rámci evropských strukturálních a finančních fondů (ESI fondů), mandáty od fondů fondů, korporací a soukromých i veřejných institucí a své vlastní zdroje spoluinvestuje do kapitálového i dluhového financování.

c) Kapitálové požadavky a očekávaná úroveň úvěruschopnosti

Každá z oblastí činnosti EIF je spojena s odlišnými riziky, jež se odrážejí v určité výši přídělu ekonomického kapitálu, kterou je nutno udržovat jako rezervu. Strop pro přísliby v rámci záručních operací kryté vlastními zdroji je nastaven jako trojnásobek upsaného kapitálu. Dne 8. března 2017 správní rada EIF na základě pověření vydaného valnou hromadou zvýšila horní hranici pro operace v oblasti kapitálových účastí využívající vlastní zdroje EIF z 50 % na 70 % kapitálu fondu. Řízení rizik a kapitálu EIF pomohlo tomuto fondu udržet si stabilní úvěrový rating AAA, který nedávno znovu potvrdily největší ratingové agentury, jež zdůraznily zvláště zvýšení kapitálu z roku 2014. Mírnou a udržitelnou expozici vůči rizikům podporuje šíře produktů EIF a jejich zeměpisný a sektorový záběr.

2. VÝSLEDKY EIF ZA OBDOBÍ 2014–2018 PODPOŘENÉ ZVÝŠENÍM KAPITÁLU

2.1 Přehled stavu k druhému čtvrtletí 2018[5]

Dle stavu k 30. červnu 2018 navýšil EIF oproti roku 2013 objem své činnosti v průměru o 30 % ročně[6]. Uzavřel 1 120 transakcí, v nichž objem investic dosáhl 44 miliard EUR. Z uvedeného počtu byla při 771 transakcích použita kapitálová základna EIF. Při těchto transakcích byly použity vlastní zdroje EIF ve výši 12,1 miliardy EUR, z nichž bylo více než 10 miliard EUR investováno společně se zdroji vyhrazenými na mandáty, jež EIF spravuje. Očekává se, že činnost EIF aktivuje na úrovni malých a středních podniků a společností se střední tržní kapitalizací financování v hodnotě 154 miliard EUR.

[5] Poslední dostupné údaje vykázané Evropským investičním fondem.
[6] Složená roční míra růstu (CAGR) vycházející z objemu ke konci roku 2017.

Výsledná silná kapitalizace byla rozhodujícím faktorem při úspěšném zavedení Evropského fondu pro strategické investice (EFSI) ze strany EIF a podpořila navýšení fondu EFSI (EFSI 2.0), o němž bylo rozhodnuto koncem roku 2017. EIF čerpal z vlastních zdrojů a použil až 500 milionů EUR, aby zajistil uplatňování EFSI v předstihu ještě dříve, než budou přijaty právní předpisy týkající se fondu EFSI 2.0. V rámci EFSI 2.0 byla záruka ve prospěch EFSI zvýšena až na celkovou částku 26 miliard EUR (a očekávané mobilizované investice z 315 miliard EUR na 500 miliard EUR) a současně bylo investiční období prodlouženo do roku 2020. Bude tudíž nezbytné, aby EIF v letech 2018 až 2020 spolu s EFSI mobilizoval významné vlastní zdroje.

2.2 Kapitál (rizikový a růstový)

Důsledkem zvýšení kapitálu byla vyšší kapacita k podstupování rizik, jež EIF umožnila rozšířit dosah kapitálových investic, a to z hlediska investovaných objemů i tempa realizace. V období 2014–2018 aktivovala kapitálová činnost EIF financování na úrovni konečných příjemců ve výši přesahující 64 miliard EUR.

a) Operace EFSI/RCR podpořené zvýšením kapitálu

Mandát EIB v oblasti zdrojů rizikového kapitálu (RCR) umožnil EIF uplatňovat po dobu více než 18 let vlastní strategii kapitálových investic v segmentech rizikového a růstového kapitálu a otevřel mu cestu k vyšším investicím prostřednictvím hybridního financování kombinujícího dluhové a kapitálové nástroje. EIF spoluinvestuje své vlastní zdroje spolu se zdroji vyhrazenými na specifické mandáty. V červenci 2015 EIB navýšila zdroje rizikového kapitálu o 2,5 miliardy EUR (na 9,5 miliardy EUR) prostřednictvím specializovaného nástroje pro malé a střední podniky v rámci EFSI. Tento specializovaný nástroj je určen na investice soukromého kapitálu a investice do přenosu technologií, jež jsou realizovány v malých a středních podnicích a společnostech se střední tržní kapitalizací. Na konci roku 2015 dosáhly přísliby v rámci EFSI 1,4 miliardy EUR a poskytnuty byly 45 fondům. Výsledné financování dosáhlo objemu 8,1 miliardy EUR a očekává se, že povede k mobilizovaným investicím v hodnotě 14,6 miliardy EUR na úrovni konečných příjemců (aktivační poměr tedy činil téměř 1:11).

Facilita mezaninového spoluinvestování (MCIF) v rámci mandátu RCR je hybridní facilitou kombinující kapitálové a dluhové financování, jež je dotována 101 milionem EUR. Tato facilita umožnila EIF spoluinvestovat do cílových společností společně s mezaninovými fondy. Do června 2018 dosáhly přísliby v rámci MCIF celkem 98 milionů EUR (z toho 5 milionů EUR bylo kryto vlastními zdroji EIF). Tyto přísliby pomohly šířeji uplatňovat spoluinvestiční řešení a reagovaly na zjištěné nedostatky v obstarávání finančních prostředků. V období od ledna 2014 do června 2018 přislíbil EIF podkladovým fondům v rámci RCR 9,9 miliardy EUR včetně 437 milionů EUR ze svých vlastních zdrojů.

b) Kapitálový produkt SMEW fondu EFSI

V červenci 2016 uvedly EIF, EIB a Komise kapitálový produkt SMEW fondu EFSI, jehož celková investiční kapacita ve výši 2 071 milionů EUR se zaměřuje na kapitálové investice, jež mají pokrýt široké spektrum potřeb financování v různých způsobech provedení (spoluinvestování, přenos technologií, fondy fondů, sociální dopad aj.). Kapitálový produkt má dva dílčí nástroje, dílčí nástroj pro růst/expanzi a dílčí nástroj pro investice v rané fázi podniků. Díky platformě pro spolupráci mohou vnitrostátní podpůrné banky a instituce

poskytnout stejný objem prostředků, jaký je na investice vyčleněn v rámci kapitálového produktu SMEW fondu EFSI. V období od července 2016 do června 2018 přislíbil EIF v rámci kapitálového produktu SMEW fondu EFSI 1 miliardu EUR včetně 177 milionů EUR ze svých vlastních zdrojů.

c) Sdílení rizik EIF v rámci mandátů EU – jednotný finanční kapitálový nástroj EU

V jednotném finančním kapitálovém nástroji EU jsou spolu s vlastními zdroji EIF vynakládány i rozpočtové zdroje EU. Tento nástroj zahrnuje kapitálový nástroj růstu v rámci programu COSME (COSME EFG) a nástroj InnovFin – rizikový a rozvojový kapitál pro malé a střední podniky v rámci programu Horizont 2020 (InnovFin Equity), do něhož spadá i pilotní iniciativa pro business angels (neformální investory).

V rámci nástroje COSME EFG investuje EIF do fondů, které poskytují kapitálové a mezaninové financování pro fázi expanze a růstu malých a středních podniků, jež vykazují vysoký potenciál růstu, a to zejména těch, které podnikají přeshraničně. Do června 2018 byly v rámci nástroje EFG podepsány smlouvy na třináct investic a celkové přísliby tak dosáhly 160 milionů EUR, z nichž 8 milionů EUR je kryto vlastními zdroji EIF.

Prostřednictvím nástroje InnovFin Equity se EIF zaměřuje na investice do přenosu technologií, dále na business angels, fondy rizikového kapitálu a fondy fondů, jež poskytují kapitálové financování pro rané fáze rozvoje společností (fázi předstartovní, počáteční a ranou), které dosud nemusí generovat výnosy. Pro podniky v členských státech a v zemích přidružených do programu Horizont 2020 aktivuje fond téměř 3 miliardy EUR.

V rámci EFSI byl vytvořen strukturovaný finanční produkt pro investice v rané fázi (dílčí nástroj 2). Tento produkt kombinuje částku 458 milionů EUR z nástroje InnovFin Equity s příslibem v objemu 270 milionů EUR, na nějž se vztahuje záruka EU ve prospěch fondu EFSI, a s příslibem v objemu 290 milionů EUR krytým vlastními zdroji EIF (souhrn všech uvedených zdrojů se označuje jako nástroj IFE pro podniky v rané fázi). Podle stavu k červnu 2018 EIF přislíbil 29 kapitálovým fondům celkem 539 milionů EUR, a to včetně 153 milionů EUR krytých vlastními zdroji EIF.

d) Sdílení rizik EIF v rámci kombinace mandátů EU a kapitálového produktu EFSI

V roce 2016 EIF zahájil činnost celoevropského(ých) fondu(ů) fondů rizikového kapitálu (VC FoF) s cílem investovat do celoevropského fondu fondů rizikového kapitálu, jenž se opírá o soukromý sektor a tržní podněty. Využil k tomu vlastní zdroje EIF s kapitálovým nástrojem růstu v rámci programu COSME, dílčí nástroje 1 a 2 kapitálového produktu SMEW fondu EFSI, také označované jako nástroj IFE pro podniky v rané fázi (jakožto kombinace kapitálového nástroje InnovFin v rámci programu Horizont 2020, kapitálového nástroje EFSI a vlastních zdrojů EIF). EIF se zaměřuje na investice do způsobilých fondů fondů rizikového kapitálu. Celková částka činí 410 milionů EUR a z toho 67,5 milionu EUR je kryto z vlastních zdrojů EIF. Do října 2018 byly podepsány dvě dohody se správci fondů fondů rizikového kapitálu a probíhala jednání se čtyřmi dalšími.

c) Rozvoj investic se sociálním dopadem: akcelerátor sociálního dopadu (SIA)

Akcelerátor sociálního dopadu (Social Impact Accelerator, SIA) je iniciativou EIF, jež byla zahájena v roce 2013 jako součást strategie skupiny EIB zaměřené na investice s dopadem.

Tato iniciativa je odpovědí na politický cíl EU vytvořit udržitelný trh pro financování sociálního podnikání v Evropě. SIA je koncipován jako fond fondů, jehož cílem je sestavit portfolio kapitálových investic do fondů, jež sledují sociální dopad. Podporuje sociální inkluzi, poskytuje alternativní zdroje pracovních příležitostí pro marginalizované sociální skupiny, přispívá k růstu a zajišťuje dostupnost široké škály možností financování včetně dluhových nástrojů nebo hybridních nástrojů kombinujících dluhové a kapitálové financování.

SIA využívá financování ve výši 180 milionů EUR v rámci nástroje financování se sociálním dopadem (Social Impact Finance Instrument), jenž spadá do působnosti mandátu EREM, který fondu udělila EIB. Celkové přísliby ve prospěch SIA dosáhly dle stavu při jeho konečné uzávěrce v červenci 2015 částky 243 milionů EUR, a to díky dalším investicím pocházejícím ze zdrojů rizikového kapitálu (48 milionů EUR), vlastních zdrojů EIF (11,5 milionu EUR) a od dalších čtyř investorů (z nichž každý investoval 1 milion EUR): od Bulharské rozvojové banky, finského inovačního fondu Sitra, bankovní skupiny Crédit Coopératif a sociálního investičního fondu DB Impact Investment Fund I (Deutsche Bank).

f) Regionální dosah

EIF rozšířil dosah svých kapitálových investic v regionech. V současné době spravuje 42 regionálních fondů fondů s úhrnnými přísliby ve výši 6,3 miliardy EUR. V roce 2016 zřídil EIF spolu se svými regionálními partnery dva fondy fondů zaměřené zejména na Estonsko (60 milionů EUR) a Švédsko (582 milionů SEK, tj. zhruba 60,5 milionu EUR), které kombinují zdroje ESIF a kapitálového produktu EFSI SMEW. Během roku 2016 EIF a jeho regionální partneři zřídili fond fondů v Řecku (260 milionů EUR), který využívá zdroje rizikového kapitálu a zdroje ESIF (očekávaný aktivační účinek ve výši 326 milionů EUR), a rovněž další fondy fondů v Nizozemsku (200 milionů EUR), v Německu (400 milionů EUR) a v Turecku (200 milionů EUR). V roce 2017 EIF spolu se svými regionálními partnery zřídil osm fondů fondů zaměřených zejména na Rumunsko (84 milionů EUR), Českou republiku (50 milionů EUR), Itálii (41 milionů EUR), Finsko (30 milionů EUR) a střední Evropu (106 milionů EUR).

EIF inicioval řadu programů společných investic, například skotsko-evropský program společných investic pro růst, do něhož EIF a vládní agentura Scottish Enterprise vložily po 50 milionech GBP, nebo nizozemský program společných investic pro růst, do kterého EIF a nizozemská investiční agentura přispěly přídělem finančních prostředků ve výši 50 milionů EUR.

Své činnosti rozšířil EIF i v rámci iniciativy Evropského fondu neformálních investorů (European Angels Fund, EAF), která byla zahájena v roce 2012. V rámci EAF uskutečňuje EIF společné investice s investory z řad business angels a dalších neinstitucionálních investorů do inovativních podniků v počáteční, rané či růstové fázi vývoje. EAF se aktuálně zaměřuje na Rakousko, Německo, Irsko, Nizozemsko, Španělsko, Dánsko a Finsko. Ke konci června 2018 vykazoval EAF objem 392 milionů EUR, z nichž nejméně 38 milionů EUR mělo být přislíbeno z vlastních zdrojů EIF.

g) AMUF

V roce 2017 EIF zahájil činnost zastřešujícího fondu správy aktiv (Asset Management Umbrella Fund, AMUF), který v současné době tvoří tři složky: evropský růstový kapitál,

evropský rizikový kapitál v oblasti technologií a evropský rizikový kapitál v oblasti biologických věd.

AMUF zvyšuje objem rizikového kapitálu, který je k dispozici pro investiční činnost v Evropě, a získává nové institucionální investory pro evropské trhy soukromého a rizikového kapitálu. EIF se zavázal investovat přibližně 2,5 % celkového kapitálu, který přislíbí ostatní investoři. Ke konci června 2018 přislíbili tři investoři financování v celkové výši 345 milionů EUR. Upisovací období pro získávání finančních prostředků skončí v roce 2019, přičemž maximální cílový objem fondu činí 2 miliardy EUR, z nichž by měl EIF přislíbit až 50 milionů EUR krytých z jeho vlastních zdrojů.

2.3 Dluhové nástroje (záruky, sekuritizace a mikrofinancování)

Spolu s novými mandáty, jež byly v letech 2014–2018 realizovány výhradně s použitím zdrojů zajištěných v rámci mandátů, byly ve významném počtu zahájeny mandáty zaměřené na dluhové financování, na nichž se EIF podílel spoluinvestováním a/nebo sdílením rizik. EIF rozšířil i činnosti prováděné na vlastní riziko při operacích úvěrového posílení. Odhaduje se, že aktivovaný objem úvěrů pro malé a střední podniky, které poskytnou finanční instituce zúčastněné v dluhových produktech EIF v období 2014–2018, dosáhne 85 miliard EUR.

a) Mandát od EIB ke zvýšení rizikové kapacity (EREM)

Mandát ke zvýšení rizikové kapacity udělený ze strany EIB písemně sjednaly EIB a EIF v březnu 2014 s cílem podpořit ztížené financování evropských podniků prostřednictvím doplňujících záruk a dluhových a kapitálových nástrojů. Na tento účel bylo celkově vyčleněno až 6 miliard EUR, z nichž 4 miliardy EUR má poskytnout EIB a až 2 miliardy EUR EIF. Investiční období EREM bude dovršeno na konci roku 2018. Produkty a specializované nástroje v rámci mandátu EREM posílily stávající aktivity nebo podpořily nástroje alternativního financování s cílem reagovat na nové potřeby trhu:

- Produkt pod názvem **ABS Credit Enhancement** (úvěrové posílení za pomoci cenných papírů zajištěných aktivy, **EREM ABS CE**) navýšil kapacitu k nákupu mezaninových tranší, jež plynou ze sekuritizací zajištěných aktivy, a k poskytnutí záruk za takovéto tranše, čímž uvolnil zdroje, jimiž mohou původci úvěrovat malé a střední podniky a malé společnosti se střední tržní kapitalizací. Jeho činnost vedla k uzavření smluv v hodnotě více než 855 milionů EUR, z toho 291 milionů EUR bylo kryto vlastními zdroji EIF. Očekává se, že takto aktivovaný objem vyvolaného úvěrování malých a středních podniků ze strany původců dosáhne 5 miliard EUR.

- Produkt **EREM Cooperative Banks & Smaller Institutions** (EREM – družstevní banky a menší instituce) rozšířil škálu zprostředkovatelů, kteří spolupracují se skupinou EIB. Jednalo se zejména o malé družstevní banky a další menší instituce zaměřené hlavně na malé a střední podniky a start-upy. Očekávalo se, že tyto instituce jakožto původci využijí uvolněných zdrojů k většímu úvěrování malých a středních podniků. EIF uzavřel šestnáct úvěrových transakcí o celkovém objemu 153 milionů EUR, z nichž bylo 7,7 milionu kryto vlastními zdroji EIF.

- **Úvěrové fondy EREM** představují nový segment, který EIF využil k rozšíření dostupnosti úvěrového financování pro malé a střední podniky a malé společnosti se střední tržní kapitalizací nad rámec tradičních bankovních kanálů. Bylo smluvně sjednáno 26

transakcí v hodnotě téměř 57 milionů EUR z vlastních zdrojů EIF a úhrnný objem investic dosáhl 1 135 milionů EUR.

• **Iniciativa EREM-SME** vyžaduje, aby EIF doplnil financování, jež poskytne EIB, i kapitálovou účastí z vlastních zdrojů. Bylo smluvně sjednáno 67 transakcí v hodnotě až 159 milionů EUR z vlastních zdrojů EIF, u nichž úhrnný objem smluv dosáhl 4,3 miliardy EUR.

b) Kapitálové příspěvky EIF do záručního mechanismu pro malé a střední podniky InnovFin (SMEG)

Od roku 2014 nabízí EIF finančním zprostředkovatelům nelimitované záruky či protizáruky, jež jim umožňují poskytovat výhodné dluhové financování inovativním malým a středním podnikům a malým společnostem se střední tržní kapitalizací z členských států a přidružených zemí.

Od roku 2014 do června 2018 byly uzavřeny smlouvy s krytím ve výši 1,8 miliardy EUR z rozpočtu EU a 7,2 miliardy EUR na základě expozice EIF, což představovalo přibližně 18 miliard EUR dluhového financování, které bylo k dispozici pro inovativní podniky, a mobilizaci přibližně 26 miliard EUR formou investic. EIF sjednal 177 záručních transakcí v celkovém objemu 9 miliard EUR. Z toho bylo 139 transakcí, na něž byly uzavřeny smlouvy v objemu celkem 7,6 miliardy EUR, zajištěno fondem EFSI. V rámci EFSI 2.0 a specializovaného nástroje EFSI pro malé a střední podniky se předpokládá doplňkové financování nástroje InnovFin SMEG ve výši přibližně 220 milionů EUR. Zdroje EIF do výše 1 760 milionů EUR budou sdruženy se zdroji EFSI 2.0 a příspěvkem z rozpočtu EU s cílem pokrýt v období 2017–2022 celkový objem záruk do výše až 2 200 milionů EUR.

c) Podpora EIF iniciativě pro malé a střední podniky

Iniciativa Komise a skupiny EIB pro malé a střední podniky stimuluje financování této kategorie podniků tím způsobem, že portfoliím úvěrů pro uvedené podniky, jež drží úvěrující finanční instituce, poskytuje částečné krytí rizika. Hlavní část prostředků EU, k nimž patří příspěvek z nástrojů na úrovni EU (programy COSME nebo Horizont 2020), poskytují ESI fondy a na spolufinancování přispívají vlastními zdroji EIB a EIF. EIF nabízí vybraným finančním zprostředkovatelům nástroj v podobě nelimitované záruky za portfolio nebo sekuritizační nástroj. Výsledná ochrana proti ztrátám a potenciální snížení kapitálových požadavků umožňují finančním zprostředkovatelům poskytovat malým a středním podnikům úvěry, leasing a/nebo záruky za výhodných podmínek. Iniciativa pro malé a střední podniky je realizována ve Španělsku, Bulharsku, Finsku, na Maltě, v Itálii a v Rumunsku. Fondu EIF jsou svěřeny zdroje ESIF ve výši přibližně 1,2 miliardy EUR, které doplňuje předpokládaný příslib až 4,1 miliardy EUR z EIB a 215 milionů EUR z vlastních zdrojů EIF.

d) Podpora EIF pro platformu Agri Italy

Platforma AGRI Italy, kterou zřídil EIF ve spolupráci s italskými regiony Kalábrie, Kampánie, Emilia Romagna, Piemont, Apulie, Benátsko, Umbrie a Toskánsko, představuje novou generaci nástroje dluhového financování pro více regionů, jehož cílem je nabídnout lepší přístup k financování konečným příjemcům v zemědělském a zemědělsko-zpracovatelském sektoru. Financování, jež poskytnou italské regiony, doplňuje EIF svými vlastními zdroji. V současné době je pro platformu Agri Italy z EIF vyhrazena celková částka až 64 milionů EUR.

e) Posílení sekuritizací ve prospěch malých a středních podniků z vlastních zdrojů EIF

Pomocí sekuritizačních transakcí se EIF snaží dosáhnout úvěrového posílení, které původcům umožňuje diverzifikovat zdroje financování a přenosem úvěrového rizika snížit požadavky na jejich ekonomický a regulatorní kapitál, a umožnit jim tak další úvěrování malých a středních podniků. Díky úsilí EIF o oživení sekuritizací ve prospěch malých a středních podniků se od roku 2014 podařilo smluvně sjednat záruky v objemu 15 miliard EUR. Zeměpisný záběr sekuritizací se rozšířil na jedenáct zemí. Očekává se, že takto aktivovaný objem vyvolaného úvěrování malých a středních podniků ze strany původců dosáhne 28 miliard EUR. Celkem byly v témže období na sekuritizační činnost EIF ve prospěch malých a středních podniků mobilizovány vlastní zdroje tohoto fondu v objemu přes 3 miliardy EUR.

Nástroj úvěrového posílení EREM ABS CE podpořil mezaninové tranše plynoucí ze sekuritizací ve prospěch malých a středních podniků a malých společností se střední tržní kapitalizací. V případě těchto sekuritizačních transakcí se jednalo o transakce syntetické i tradiční, tj. s prodejem aktiv. EIF použil 391 milionů EUR z vlastních zdrojů na nákup více přednostních tranší v rámci produktu, jenž spočívá v přímém investování do sekuritizací zajištěných aktivy ve prospěch malých a středních podniků a transakcí s krytými dluhopisy.

3. HLAVNÍ ČINNOSTI EIF DO BUDOUCNA

3.1 Nové budoucí aktivity

EIF nepřetržitě usiluje o to, aby pokryl nové zjištěné mezery v oblasti financování evropských malých a středních podniků a společností se střední tržní kapitalizací.

a) Nové kapitálové činnosti

i) Doplňkové financování kapitálového nástroje SMEW fondu EFSI

Vzhledem k úspěšnému zavedení kapitálového nástroje SMEW fondu EFSI se předpokládá doplňkové financování tohoto kapitálového produktu částkou 1,37 miliardy EUR, která zahrnuje 1 miliardu EUR pro dílčí nástroj 1 a 0,37 miliardy EUR pro nástroj IFE pro podniky v rané fázi, přičemž EIF bude do tohoto produktu investovat až 155 milionů ze svých vlastních zdrojů.

ii) Doplňkové financování zdrojů rizikového kapitálu v rámci nástroje SMEW fondu EFSI

Vedle doplňkového financování kapitálového nástroje SMEW fondu EFSI budou částkou 1 579 milionů EUR posíleny zdroje rizikového kapitálu za účelem rozšíření nástroje SMEW fondu EFSI. Z této částky bude téměř 79 milionů EUR kryto vlastními zdroji EIF.

b) Nové činnosti v oblasti dluhových nástrojů

Financované nástroje mikrofinancování (EaSI)

V rámci programu Evropské unie pro zaměstnanost a sociální inovace (EaSI) plánují Komise a skupina EIB doplnit záruční mandát o nástroj, jehož prostřednictvím by byly nabízeny přednostní a podřízené úvěry institucím mikrofinancování a sociálního podnikání, jež by pak

poskytovaly financování mikropodnikům a sociálním podnikům. K pokrytí očekávaného souhrnného objemu 200 milionů EUR bude muset EIF použít z vlastních zdrojů až 28,5 milionu EUR, další zdroje budou muset poskytnout EIB a EaSI.

3.2 Dopad na spotřebu kapitálu EIF

a) Spotřeba kapitálu

i) Kapitálové účasti

Přísliby v oblasti kapitálových účastí kryté vlastními zdroji EIF jsou omezeny stropem. Dle stavu v červnu 2018 je k dispozici 1,4 miliardy EUR. Čistými přísliby soukromého kapitálu v objemu 1,1 miliardy EUR bylo z tohoto stropu vyčerpáno 78 %.

ii) Záruky

Ke konci září 2013 dosahovala expozice EIF ze záručních operací na vlastní riziko hodnoty 2,9 miliardy EUR, a tudíž na tyto transakce zbýval prostor 6,1 miliardy EUR. Od roku 2014 do konce června 2018 poskytování záruk co do objemu vzrostlo, čímž se související expozice EIF více než zdvojnásobila na 8 miliard EUR; příslušný strop činí 13,5 miliardy EUR.

b) Optimalizace využití kapitálu

Vyšší než očekávaný nárůst objemů obchodování byl možný díky vyššímu přídělu kapitálu EIF. EIF svůj kapitál spravuje aktivním způsobem, aby byl schopen zvládnout další očekávaný růst do roku 2020. Jsou zaváděna různá opatření, jež mají spotřebu jeho kapitálu omezit, včetně aktivnější správy portfolií zejména v oblasti kapitálových nástrojů.

c) Budoucí potřeba kapitálu

EIF odhaduje, že do konce roku 2020 bude kapitál, jenž byl fondu přidělen, v plné výši využit a že pokračování a rozšiřování příspěvku fondu k provádění cílů politiky EU v období příštího víceletého finančního rámce by vyžadovalo další navýšení jeho kapitálu. Podle odhadu fondu by bylo zapotřebí zvýšení základního kapitálu o 3~3,5 miliardy EUR, pokud by měl fond dosáhnout cílů na úrovni přibližně 100 miliard EUR investic v Evropě za období příštího víceletého finančního rámce. Takové investice by mohly v témže období mobilizovat investice do reálné ekonomiky v objemu vyšším než 1 bilion EUR.

4. ZÁVĚR

Zvýšení základního kapitálu v roce 2014 vedlo k významnému navýšení objemu financování, které bylo k dispozici malým a středním podnikům a společnostem se střední tržní kapitalizací. Zvýšením kapitálu vzrostla i kapacita pro podstupování rizik, která umožnila ve vyšším objemu a rychleji realizovat kapitálové investice do malých a středních podniků, při nichž se kapitálu EIF podařilo aktivovat významné další zdroje. Zvýšení kapitálu rovněž podpořilo činnosti, jež EIF provádí na vlastní riziko při operacích úvěrového posílení, zejména v případě záruk a sekuritizace, a díky tomu bylo stimulováno soukromé financování malých a středních podniků a těmto podnikům se rozšířil přístup k financím. Účast EU na zvýšení kapitálu v roce 2014, která činila 178 milionů EUR, byla nezbytná k tomu, aby byl

EIF posílen a byl schopen dosáhnout hmatatelných výsledků z hlediska evropských malých a středních podniků.

V neposlední řadě také tato účast EIF umožnila dosáhnout pozoruhodného úspěchu specializovaného nástroje pro malé a střední podniky v rámci EFSI, pokud jde o dodatečné objemy financování malých a středních podniků, což významně přispělo k tomu, že fond EFSI o 20 miliard EUR překročil svůj původní cíl ve výši 315 miliard EUR mobilizovaných investic do poloviny roku 2018.

Očekává se, že EIF přesáhne původní očekávání, jež vedla ke zvýšení kapitálu v roce 2014. Do konce června 2018 tak EIF přislíbil téměř o 30 % více zdrojů (44 miliard EUR), než se v roce 2014 předpokládalo (34 miliard EUR), ve prospěch více než 547 000 malých a středních podniků a dalších konečných příjemců, což znamenalo zachování více než 4 milionů pracovních míst. Do konce roku 2020 se očekávají přísliby v objemu dalších 26 miliard EUR, což bude znamenat zvýšení částky celkových příslibů za dobu sedmi let na 70 miliard EUR a současnou aktivaci 250 až 300 miliard EUR financování v reálné ekonomice. Původní očekávání z roku 2014 (175 miliard EUR) tak budou překročena o více než 40 %.

Předpokládá se, že v průběhu celého období, které zahrnuje víceletý finanční rámec 2021–2027, bude EIF nadále hrát ve financování podniků významnou úlohu, a to zejména v kriticky důležitých oblastech evropského hospodářství (výzkum a inovace, malé a střední podniky, mikrofinancování atd.). EIF odhaduje, že počínaje rokem 2021 by bylo zapotřebí posílit kapitálovou základnu částkou 3–3,5 miliardy EUR. Jakékoli zvýšení kapitálu je však spojeno s několika nejistotami. Bude nutné znovu posoudit kapitálové požadavky týkající se EIF s ohledem na finanční produkty, které má EIF uvést při provádění fondu InvestEU a při případných operacích kombinování zdrojů v období víceletého finančního rámce 2021–2027.